

ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อคาดการณ์และสำรวจความเป็นไปของธุรกิจของประเทศในระยะสั้น
2. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ วางแผนและดำเนินกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและเอกชนในระยะสั้น
3. เพื่อใช้เป็นตัวแปรในการจัดทำดัชนีชี้นำวัฏจักรธุรกิจ

วิธีการจัดทำดัชนี

1. การสำรวจ

ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำดัชนี ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารธุรกิจสาขาต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ภาวะธุรกิจทั่วไป
- 2) ภาวะธุรกิจในประเภทเดียวกัน
- 3) ผลประกอบการของธุรกิจ
- 4) ค่าใช้จ่ายหลักต่อหน่วยสินค้าหรือบริการ
- 5) การจ้างงาน
- 6) การขยายกิจการ

ในแต่ละหัวข้อจะถามเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) เทียบไตรมาสนี้กับไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว
- 2) เทียบไตรมาสนี้กับไตรมาสที่แล้วของปีเดียวกัน
- 3) การคาดการณ์ไตรมาสหน้า

คำตอบที่ให้เลือกระหว่างหัวข้อคือ

- 1) ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
- 2) ไม่เปลี่ยนแปลง
- 3) ไม่ดี/ลดลง

2. การจัดกลุ่มจังหวัดและประเภทธุรกิจ

2.1 การจัดกลุ่มจังหวัดแบ่งเป็น

กรุงเทพฯ และปริมณฑล 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี

นครปฐม และ นนทบุรี

ภาคกลาง 13 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี
สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม อ่างทอง ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์
และ นครนายก

ภาคเหนือ 17 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง ตาก พิษณุโลก แพร่ เพชรบูรณ์
นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ ลำพูน น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี สุโขทัย
พิจิตร และ กำแพงเพชร

ภาคตะวันออก 7 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และ สระแก้ว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี หนองคาย ขอนแก่น นครราชสีมา
มุกดาหาร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด อุรธานี ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ ยโสธร
ชัยภูมิ สกลนคร นครพนม หนองบัวลำภู เลย อำนาจเจริญ และ
มหาสารคาม

ภาคใต้ 14 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ตรัง ภูเก็ต สงขลา นครศรีธรรมราช กระบี่ นราธิวาส ยะลา
ชุมพร พังงา ระนอง สตูล พัทลุง และ ปัตตานี

2.2 การจัดกลุ่มประเภทธุรกิจ

คัดเลือกตัวอย่างธุรกิจในแต่ละจังหวัดโดยแบ่งเป็น 6 สาขา คือ

- 1) สาขาเกษตรกรรม
- 2) สาขาอุตสาหกรรม
- 3) สาขาพาณิชยกรรม
- 4) สาขาการก่อสร้าง
- 5) สาขาการเงินและประกันภัย
- 6) สาขาบริการ

เจ้าหน้าที่ในแต่ละจังหวัดเป็นผู้คัดเลือกตัวอย่างธุรกิจต่าง ๆ ประมาณจังหวัดละ 30 ราย ตาม
โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP : Gross Provincial Product) เฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี
และจัดประเภทธุรกิจตามโครงสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยใช้ระบบ ISIC : International
Standard Industrial Classification of All Economic Activities ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่ง
สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดพิมพ์รายงานไว้

3. ความถี่ในการสำรวจ

ดำเนินการสำรวจทุก ๆ 3 เดือน

4. ระยะเวลาการสำรวจ

เดือนสุดท้ายของแต่ละไตรมาส โดยส่งแบบสอบถามให้แก่เจ้าหน้าที่ในสัปดาห์แรกของเดือน และเมื่อเจ้าหน้าที่รวบรวมแบบสอบถามแล้ว ให้ส่งกลับภายในสิ้นเดือนของไตรมาสนั้น ๆ

ไตรมาสที่ 1 สำรวจเดือนมีนาคม

ไตรมาสที่ 2 สำรวจเดือนมิถุนายน

ไตรมาสที่ 3 สำรวจเดือนกันยายน

ไตรมาสที่ 4 สำรวจเดือนธันวาคม

5. การประมวลผลและการคำนวณดัชนี

ทำเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การคิดสัดส่วนร้อยละ

เป็นการประมวลผลโดยนำผลการสำรวจมาคำนวณร้อยละของผู้ตอบในแต่ละคำตอบ (ดีขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลง และ ไม่ดี)

2) การคำนวณดัชนี

เป็นการนำผลการสำรวจที่ได้มาจัดทำเป็นดัชนีการกระจาย (Diffusion Index) ซึ่งเป็นดัชนีที่แสดงเฉพาะทิศทางของภาวะธุรกิจ (ดีขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลง หรือ ไม่ดี)

การคำนวณดัชนีมีขั้นตอนดังนี้

1) แปลงข้อมูลเชิงคุณภาพให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (ตัวเลข) ดังนี้

ถ้าตอบว่า ดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น จะให้คะแนนเท่ากับ 1

ถ้าตอบว่า ไม่เปลี่ยนแปลง จะให้คะแนนเท่ากับ 0.5

ถ้าตอบว่า ไม่ดีหรือลดลง จะให้คะแนนเท่ากับ 0

2) นำร้อยละของผู้ตอบว่าดีบวกกับร้อยละของผู้ตอบว่าไม่เปลี่ยนแปลงที่คูณด้วย 0.5

จะได้ดัชนีของแต่ละคาบเวลา ดัชนีจะมีค่าสูงสุดเท่ากับ 100 และต่ำสุดเท่ากับ 0

สูตร

$$\text{ดัชนี} = \%ดี + 0.5 (\%ไม่เปลี่ยนแปลง)$$

การอ่านค่าดัชนี

ถ้าดัชนีอยู่ใกล้แนวเส้น 100 แสดงว่านักธุรกิจคาดว่าธุรกิจจะดีขึ้น

ถ้าดัชนีอยู่ใกล้แนวเส้น 50 แสดงว่านักธุรกิจคาดว่าธุรกิจไม่เปลี่ยนแปลง

ถ้าดัชนีอยู่ใกล้แนวเส้น 0 แสดงว่านักธุรกิจคาดว่าธุรกิจไม่ดี

หากระดับดัชนีเหนือเส้น 50 แสดงว่าภาวะธุรกิจยังคงขยายตัว ทั้งนี้ถ้าดัชนีตัดแนวเส้น 50 ลงมา หมายถึงว่า ภาวะธุรกิจไม่ดีหรือชะลอตัว

หากระดับดัชนีต่ำกว่าเส้น 50 แสดงว่าเป็นช่วงเศรษฐกิจชะลอตัว ถ้าค่าดัชนีตัดแนวเส้น 50 ขึ้นไป แสดงว่าภาวะธุรกิจจะดีขึ้นหรือฟื้นตัว

.....